

Bu sayfa Şu linkten yazdırılmıŐtır: [http://www.risaleonline.com/soru-cevap/risale-i-nurda-teblig]

[Risale-i Nur Hizmeti](#)

Soru

Risale-i Nur'da Tebliğ

Bediüzzaman'ın takip ettiği tebliğ tarzı nedir? Maddeler halinde anlatabilirmisiniz?

Cevap

RİSALE-İ NURDA TEBLİĞ ESASLARI

Tebliğ, biz müslümanlar tarafından üzerinde hassasiyetle ve ciddiyetle durulması gereken bir meseledir. Nur ve rahmet olarak gönderilen İslâmiyet, eğer doğru ve etkili tebliğ edilirse, dünyanın rengini deĖiŐtirebilecek bir potansiyele sahiptir. Neyi, niçin, ne kadar ve kime karşı nasıl anlatacağını çok iyi bilen, savunduğu davayı hazmetmiŐ fedâkar fertlerle yapılan bir tebliğ, asr-ı saadet misal bir asrı netice verebilir. İŐte asrımızın imamı Bediüzzaman Hazretleri, zamanı iyi okuyan, ikna edici ve kalplerde yankı bulan, özellikle izzetli ve haysiyetli bir tebliğle islâmiyeti muhtaç gönüllere ulaŐtırmıŐtır. Őimdi teori düzeyinde değil pratikte tecrübe edilmiŐ milyonlarca insanın hayatında yankı bulmuŐ, kaynağını doğrudan doğruya Kur'ân ve sünnetten alan Risâle-i Nûr'un tebliğ esaslarından Şu baŐlıklar altında bahsedeceğiz.

1.MERKEZİNDE İHLÂS OLAN BİR TEBLİĞ

Üstâd Bediüzzaman'ın, tebliğ metodunun merkezinde ihlâs hakikati vardır. Allah'ın dinine hizmetin hangi maksatla yapılması gerektiğini kendisi Şu cümlelerle beyân eder: "Amelinizde rızâ-yı İlahî olmalı. EĞer o râzı olsa, bütün dünya küsse ehemmiyeti yok. EĞer o kabul etse, bütün halk reddetse tesiri yok. O râzı olduktan ve kabul ettikten sonra, isterse ve hikmeti iktizâ ederse, sizler istemek talebinde olmadığınız halde, halklara da kabul ettirir, onları da râzı eder. Onun için, bu hizmette doğrudan doğruya yalnız Cenâb-ı Hakk'ın rızâsını

esas maksad yapmak gerektir.”[1] Evet, tebliğin mayasında ihlâs ve samimiyetle istemek olmalıdır ki, netice alınabilsin. Çünkü ihlâs öyle bir iksirdir ki “samîmi bir ihlâs şerde dahi olsa neticesiz kalmaz. İhlâs ile kim ne isterse Allah verir.” [2]

2.LİSÂN-I HAL İLE TEBLİĞ

Tebliğe önce kendi nefsinden başlayan Bediüzzaman Hazretleri, “Ben nefsimi herkesten ziyâde nasihate muhtaç görüyorum.”[3] “Nefsini ıslâh etmeyen başkasını ıslâh edemez.”[4] “Risâle-i Nûr, en evvel tercümanının nefsini iknaa çalışır, sonra başkalara bakar.”[5] Der. Çünkü tebliğin tesirli olabilmesi için en önemli hususlardan biri de tebliğ edenin, kabul edilmesi ve yaşanması için anlattığı hakikatleri kendi hayatında yaşamasıdır. Yoksa, kendini ayrı tutarak veya nefsini unutarak yapılan bir tebliğ, neticesiz kalmaya mahkûmdur. Dünyanın rengini değiştirecek bir tebliğin, İslâmiyeti, örnek bir şekilde yaşayarak anlatmaktan geçtiğini üstâdın şu cümlelerinden anlıyoruz: “Eğer biz, doğru İslâmiyet'i ve İslâmiyet'e lâıyk doğruluğu ve istikâmeti kendi üzerimizde göstersek, bundan sonra insanlar efvecen efvecen (dalga dalga) İslâmiyete dahil olacaklar, girecekler.[6], belki Küre-i Arz'ın bazı kıt'aları ve devletleri de İslâmiyet'e dehâlet edecekler.”[7]Bu hakikat iledir ki, Üstâd, lisânı ile Kur'ân'ın sönmez ve söndürülmez bir güneş olduğunu bütün cihâna ispat ederken Lisân-i haliyle de Kur'ân'ı okuyup; hal ve ahlâkıyla da onun mânasını neşretmiştir.

3.TEBLİĞDE İSTİĞNÂ DÜSTURU

Hazret-i Üstâdın, hayatının en çarpıcı özelliklerinden biri de istiğnâ düsturudur. Yani insanlardan yaptığı hizmet mukabilinde maddî-manevî hiçbir şey talep ve kabul etmemesidir. Üstâd, çocukluğundan beri ilmin izzetini muhâfaza etmek için bu kâidesini bozmamıştır. Bu kâidesinin çok önemli, bir sebebini kendisi şöyle açıklar: “Ehl-i dalâlet, ehl-i ilmi; ilmi vâsıta-i cerr (menfaat vâsıtası) etmekle ithâm ediyorlar. 'İlmi ve dini kendilerine medâr-ı maişet (geçim vesîlesi) yapıyorlar.' deyip insafsızcasına onlara hücum ediyorlar. Bunları fiilen tekzîb (etmek, yalanlamak) lâzımdır.”[8]

Hem Hakkı neşrederken peygamberlere tâbi olunması gerektiğini[9] söyleyen Bediüzzaman Hazretleri: ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ (Benim ücretim ancak Allah'a âidtir) ayetine güzel bir âyine olarak insanlardan hiçbir beklenti içinde olmamıştır. Bu dehşetli asırda pek çok kimsenin uğrunda esir olduğu maaş, rütbe, servet, şöret ve daha nice maddî ve manevi menfaatlerle asla alâkası olmadan Kur'an'a hizmet etmiş ve dünyaya tenezzül etmeyerek gönülleri fethetmiştir.

4. ÖZÜNDE İSPAT VE İKNÂ OLAN BİR TEBLİĞ

İçinde bulunduğumuz asır, ilim ve fenni esas alan özünde ispat ve iknâ olan bir tebliği, gerekli kılmaktadır. Çünkü dalâlet cehâletten gelse izâlesi kolaydır. Asrımızda ki dalâlet ise çoğunlukla akli esas alan fenden ve bilimden geldiği için izâlesi zordur.

Bütün iman esaslarına ilişen bu büyük tehlikeye, asrımızın imamı , zamanın anlayışına uygun yeni iknâ ve ispat usulleriyle karşı koymuştur. İman esaslarını iki kere iki kere dört eder katiyette ispat edip, ehl-i imanın imanını muhafaza etmiştir. Küfre giren ehl-i inkara

ise, gittikleri yolun iç yüzünü ve o yolun ne kadar tutarsızlıklarla dolu olduğunu, çok kuvvetli delillerle ispat etmiştir. Eğer hâla o yolda gitmekte ısrar ederlerse ne gibi imkânsız ve hurâfe şeyleri kabul etmeye mecbur kalacaklarını çok açık bir şekilde îzah etmiştir.

Özellikle asrımızın mânevî bir hastalığı olan tabiatçılık felsefesini ve bu felsefeden gelen dinsizlik fikrini dirilmeyecek bir surette öldürüp, küfrün temel taşı mesâbesinde olan bu felsefeyi param parça etmiştir. Yine İbn-i Sîna' gibi dâhilerin anlamakta âciz kaldığı "İman ederiz fakat akıl bu yolda gidemez"[10] diye hükmettikleri, hem çoğu islam alimlerinin "Haşır bir mesele-i nakliyedir. Delili nakildir. Akıl ile ona gidilmez" diye ittifakla söyledikleri[11] haşre imanı, iki kere iki dört eder katiyette avamlara da çocuklara da ispat etmiştir.

5.MİSAL GETİREREK ANLATMA

Üstad Bediüzzaman, Risâle-i Nûr'da çoklukla, Kur'anî bir metot olan misâl getirerek anlatma ve ispat etme yolunu tercih etmiştir. Temsil metodu da denilen bu ispat usulünde, misâller, en derin hakikatlere ulaşmak için bir dürbün, bir merdiven vazifesi görürler. En uzak, hakikatlerin anlaşılmasına ve en derin manaların kolayca kavranmasına hizmet ederler. Bu ispat usulünde; husûsî, cüzî bir misâl vasıtasıyla umûmî bir hakikatin ucu gösterilip, hüküm o hakîkate binâ edilir. Mesela 'Güneş, bir tek zât iken, ve milyonlarca kilometre uzakta iken nuranilik ve yansıma gibi pek çok özellikleriyle birlikte, her parlak şeyin yanında bulunuyor, icrâat yapıyor.' temsîliyle bir umûmî kânunun ucu gösterilerek, "Nur ve nurani için kayıd olamaz. Uzak ve yakın bir olur. Az ve çok müsavi olur." gibi hakikatlere ulaşılır.[12] Evet, Allah'ın bin bir isminden yalnız Nur isminin sönük bir ayinesi olan güneş, böyle işlere mazhar olsun da, Ezeli güneş olan Allah, , hem her şeye nihayetsiz uzakken hiç mümkün müdür ki, aynı zamanda bize şah damarımızdan daha yakın olamasın? Hiç imkanı var mı ki; cazibe kanunuyla koca arzı bir sapan taşı gibi döndüren bir Kadîr-i mutlak, miraç hadisesinde, sonsuz rahmetinin cazibesıyla, Habibullah makamındaki bir hususi kulunu (asm)'ı arşına çıkaramasın?

6.GAYR-I MEŞRÛ LEZZET İÇİNDEKİ ELEMLERİ GÖSTERMEK

Üstad Hazretleri bu zamanda iki dehşetli hâlin hükmettiğini söyler ve birincisini şöyle teşhîs eder: "Âkibeti görmeyen, bir dirhem hazır lezzeti, ileride bir batman lezzetlere tercih eden hissiyât-ı insâniye, bu asırda akıl ve fikre gâlip geliyor." [13] Evet, bu zamanın insanı, âhiretin elmas gibi bâkî nimetlerini ve sonsuz lezzetlerini bildiği halde, dünyevî kırılacak fânî şişe parçalarını onlara tercih ediyor. Dünya sevgisi yüzünden, ehl-i iman iken ehl-i dalâlete tâbi oluyor. Dünya için ahiretini unutup, ahiretini dünyaya feda ediyor. Üstad Bediüzzaman, asrımız insanını bu tehlikeden kurtaracak çare olarak da: "Ehl-i sefaheti sefahetinden kurtarmanın çare-i yegânesi; aynı lezzetin içinde elemi gösterip hissini mağlub etmekle olur." [14] der. Evet Risale-i Nur öyle bir meslekten gider ki, o lezzetli gibi gözüken haramın, zehirli bir bala benzediğini ispat eder. Hislerine mağlup olup harama girenlere, daha dünyada iken o haramın içindeki cehennem azabını ve elemi gösterir. Böylece en inatçı ve nefisperest insanları da o uğursuz, gayr-ı meşru lezzetlerden ve sefahetlerden kurtarır. Haramdan bir nefret verip aklı başında olanları tevbeye sevkeder.

7.BATILI TASVİR ETMEYEN BİR TEBLİĞ

Etkili tebliğin temel özelliklerinden biri de muhatabın zihninde yanlış anlamalara sebebiyet verecek şüpheler oluşturmamaktır. Faydalı olayım derken zarara sebebiyet vermemektir. Çünkü Batıl bir düşüncenin zararlı şüphe ve itirazlarını ayrıntılarıyla anlatmak, çoğu zaman safi zihinleri bulandırır. Muhatabın muhtaç olduğu hakikat, bulantı vermeden, batıl şüpheleri zikretmeden öyle anlatılmalıdır ki muhataba zararsız bir fayda sağlansın.

Bu konunun üzerinde hassasiyetle duran Bediüzzaman Hazretleri, şu ifadeleri kullanır: “Bâtıl şeyleri iyice tasvir, safi zihinleri idlâldir.”[15] “ Risale-i Nur'un mesleği odur ki; zihinlerde bir iz bırakmamak için, muarızların şüphelerini zikretmeden öyle bir cevap verir ki, daha vehim ve vesveseye yer kalmaz.”[16]

8.KENDİ VAZİFESİNİ YAPIP ALLAH'IN VAZİFESİNE KARIŞMAYAN BİR TEBLİĞ

Üstad Bediüzzaman “Benim vazifem hizmet-i imaniyedir; muvaffak etmek veya etmemek Cenab-ı Hakk'ın vazifesidir.” deyip ihlâs ile hareket etmeyi Kur'andan ders aldığını”[17] söyler. O her zaman, “Cenab-ı Hakk'ın rızası ihlâs ile kazanılır. Kesret-i etba' (tabi olanların çokluğu) ile ve fazla muvaffakiyet ile değildir”[18] ölçüsüyle hareket etmiştir. Kabul ettirmenin ve insanları etrafımıza toplamanın Allah'ın vazifesi olduğuna çok iyi inanan Bediüzzaman Hazretleri, bazen ihlâsla söylenen bir tek kelimenin kurtuluşa vesile ve Allah'ın rızasına sebep olacağını, bazen bir tek kişinin irşadının bin kişinin irşadı kadar Cenab-ı Hakkı razı edeceğini ifade eder. O yüzden sayıca çokluğa değil, Allah'ın razı olduğu kaliteli çokluğa ehemmiyet verilmesi üzerinde ısrarla durur.[19]

9.MUHATAP AYIRTETMEDEN CEMAAT HALİNDE YAPILAN BİR TEBLİĞ

Risale-i Nur'un vazifelerinden biri de bu asrın manevî tahribâtına karşı Kur'ân hakikatleri ve îmân nurları ile tamirdir. Üstad Hazretleri, bu asırdaki tahribâtın manevî ve alem-i islâmı içine alacak derecede umumî bir tahribât olduğunu ve tahribâtçıların tek tek değil, cemaat halinde taarruz ettiklerini söyler.[20] Manevi tamir vazifesinin de ancak, kalpleri islâh ve tedavi edecek manevî hakikatlerle, cemaat halinde ve her bir ferdle bire bir alakadâr olmak suretiyle yapılması gerektiğini söyler. Özellikle ehl-i dalaletin cemaat halindeki taaruzuna karşı bütün müslümanları ittifak ruhuyla bir araya getiren, bir şahs-ı manevi teşkil edilmesi gerektiğini vurgular.

10.TOPLUMUN HİÇBİR TABAKASINI İHMAL ETMEYEN BİR TEBLİĞ

Risale-i Nur, manevî tahribâta karşı tamir vazifesini yaparken toplumdaki her bir ferdin hukukunu düşünerek hareket eder. Toplumun her kesimine hitâp eder, muhatâp ayırt etmez. Hedef kitlesi herkestdir. Üstad Bediüzzaman'ın eserleri yediden yetmişe herkesi muhatap kabul eder. Üstad, çocuklar için “Çocuklar risale-i nur'un fitri talebesidir” [21]der. Gençler

için, gençlik rehberini, hanımlar için hanımlar rehberini, ihtiyarlar için ihtiyarlar risalesini, hastalar ve musibetzedeler için hastalar risalesini kaleme almıştır. Ayrıca, Bediüzzaman Hazretleri sosyal hayattaki pek çok itikadî problem ve islamî gruplar hakkında ehl-i sünnetin bakışını herkesi doyurucu ve ikna edici bir şekilde ortaya koymuştur. Örnek olarak; Tarikatlar, siyaset, Şiilik, vehhabilik, mezhepsizlik, milliyetçilik, materyalizm, pozitivizm, naturalizm, determinizm, kapitalizm, sosyalizm, ehl-i bid'a gibi düşünce ve gruplar hakkında herkesçe kabul gören risaleler telif etmiştir.

11.MÜSBET HAREKET ÜZERİNE KURULU BİR TEBLİĞ

Risale-i Nur talebeleri, islâmiyeti tebliğ ederken müsbet hareket ederler. Yani kendi mesleklerinin muhabbetiyle hareket edip, diğer mesleklerin düşmanlığı ve kıymetlerinin düşürülmesi üzerine hizmetlerini bina etmezler. Kendi meziyetlerini göstermek için başkalarının kıymetini eksiltmezler. Bediüzzaman Hazretleri, "Bizim vazifemiz müsbet hareket etmektir. Menfî hareket değildir." der ve şu yol gösterici ifadeleri kullanır: " Haklı her meslek sahibinin, başkasının mesleğine ilişmemek cihetinde hakkı, "Mesleğim haklı yahud daha güzeldir" diyebilir. Yoksa başkasının mesleğinin haksızlığını veya çirkinliğini ima eden, "Hak yalnız benim mesleğimdir" veyahut "Güzel benim meşrebimdir" diyemez olan insaf düsturunu rehber etmektir." [22]

Evet, Risale-i Nur talebeleri, menfî tahriklere kapılmadan, sadece kendi meslekleriyle meşgul olup, İslamiyet dairesi içinde hangi meşrebte olursa olsun, bütün müslümanlarla muhabbete, kardeşliğe ve birliğe vesile olacak mukaddes bağlar bulunduğunu bilirler. Müslümanları birbirinden uzaklaştıran, birbirine soğutan, birlik ruhunu dağıtan, ayrılığa sebep olan menfî şeylerin her zaman karşısında olmuşlardır.

12.NAZİKÂNE, NEZİHANE, KAVLİ LEYYİN, MÜŞFİKANE BİR ÜSLUPLA TEBLİĞ

Üstad Bediüzzaman "Risale-i Nur'un mesleği, nezihâne ve nazikâne ve kavli leyyindir." [23] der. Ve talebelerine Kur'ân hakikatlerini ve îmân nurlarını bu düstur ile tebliğ etmeleri dersini verir.

Üstad ve talebeleri, bu zamanın günah bataklığına girmiş ve dinsizlik yangınına düşmüş, çaresiz insanların kendi evladları gibi görüp, onları kurtarmak için şefkat ve sabırla hareket ederler. İslamın nuruna muhtaç muhatabı; tenkid etmeden, yargılamadan, karalamadan islamiyeti anlatırlar. Muhatabın şahsiyetine değer verip, hak ve batılın sonuçlarını mukayese ederek akla kapı açarlar. Muhatabın iradesini elinden alacak dayatmalarda bulunmazlar.

13.İZZETLİ VE KİŞİLİKLİ BİR TEBLİĞ

Bediüzzaman Hazretleri'nin tebliğinin en önemli özelliklerinden biri de güç odaklarından etkilenmeden, izzetli ve kişilikli bir tebliğ yapıp, talebelerine de bu tarzı mîras bırakmasıdır. İzzetli ve kişilikli yapılan bir tebliğ, tebliğe kuvvet ve ruh veren çok mühim bir faktördür. Her türlü dünyevî kaygılardan ve korkulardan uzak sadece Rabbimizin iltifatını önemseyen

bir tebliğ, üstadın tebliğ tarzını ifade eder. Üstad, İslamın izzetini, Kur'ânın şerefini muhafaza etmek için hayatı boyunca insanlardan korkmadan, zorluklardan yılmadan hareket etmiştir. Tehditler, sürgünler, mahkemeler, hapisler, işkenceler, defalarca zehirlemeler, idam sehpaları onu davasından geri çevirememiştir. Gerektiğinde imândan gelen bir cesaretle "Eğer başımdaki saçlarım adedince başlarım olsa, her gün biri kesilse, hakikat-ı Kur'âniyeye feda olan bu başı zındıkaya ve küfr-i mutlakaya eğmem. Ve bu hizmet-i imaniye ve nuriyeden vazgeçmem ve geçemem." [24] diyerek zâlimlere karşı kükremiştir.

NETİCE OLARAK;

Bediüzzaman Hazretleri, ölçüsünü doğrudan doğruya Kur'an ve sünnetten alan, ihlâs ve istiğna düstürünü kendine rehber yapan, anlattıklarını bizzat kendisi yaşayarak, başkalarına da yaşatan, asrın hastalıklarının farkında olup zamanın ihtiyaçlarını iyi okuyan, , ilim ve fenni esas alıp özünde ispat ve ikna bulunan, gayr-ı meşrû lezzet içindeki elemeleri gösterip insanları haramdan uzaklaştıran, kendi vazifesini yapıp Allah'ın vazifesine karışmayan, bâtılı tasvir etmeden davasını anlatan, muhatap ayırt etmeyerek cemaat halinde toplumun her kesimine ulaşmaya çalışan, müsbet hareket üzerine kurulu, nâzikâne, nezihâne, kavli leyyin ve müşfikâne bir üsluba sahip olan, izzetli ve kişilikli örnek bir tebliğ yapmıştır.

Üstad Bediüzzaman'ın kısaca anlatmaya çalıştığımız tebliğ esaslarıyla açtığı yoldan giderek, bu gün milyonlarca insan imanlarını kurtarmış, asrın mânevi tehlikelerinden, Kur'ân ve sünnetin kal'asına sığınmış, İslam şeriatının istediği şuuru ve duruşu kazanmıştır. Bediüzzaman Hazretlerinin Barla gibi, küçük bir köyden, beş on ihlâslı, fedâkar talebesiyle yola çıkararak başlattığı bir hizmetin, bugün arzın dört bir yanındaki milyonlar insanlara Allah'ın izniyle imân dersini işittirmesi, dünyanın pek çok yerlerinde Bediüzzaman ve Risale-i Nûr hakkında paneller, konferanslar, sempozyumlar, toplantılar düzenlenmesi üstadın tebliğ yolunun ne kadar isabetli olduğunun bir göstergesi değil midir?

Cenâb-ı Hak'tan niyazımız o dur ki, rızâsına uygun olarak, kendisini ve Resûlünü (asm) sevmeyi ve başkalarına da sevdirmeyi bizlere nasîb eylesin.

[1] Lem'alar, 167

[2] Lem'alar, 157

[3] Sözler, 3

[4] Sözler, 91

[5] Sikke-i tasdik-i gaybi, 186

[6] Mektûbât, 365

[7] Mektûbât, 402

[8] Mektûbât, 9

[9] Mektûbât, 9

[\[10\]](#) Zülfikâr, 304

[\[11\]](#) Zülfikâr, 304

11 Sözlür, 282

[\[13\]](#) Mektûbât, 395

14Mektûbât, 395

15 Mektûbât, 459

[\[16\]](#) İşârât'ül i'câz,2

[\[17\]](#) Emirdağ Lahikası, 358

[\[18\]](#) Lem'alar, 159

[\[19\]](#) Lem'alar, 159

[\[20\]](#) Sikke-i tasdik-i gaybi, 186

[\[21\]](#) Hanımlar Rehberi, 130

[\[22\]](#) Lem'alar, 158

[\[23\]](#) Lem'alar, 185

[\[24\]](#) Şua'lar, 265

